

Transparantieverlag 2008 Sociale sectorale pensioenstelsels Sefocam

Conform artikel 42 van de Wet Aanvullende Pensioenen vindt u hierna het jaarlijkse verslag dat meer informatie verstrekt over het door Sepia uitgevoerde beheer van de sociale sectorale pensioenstelsels van het Garagebedrijf (P.C. nr. 112), de Terugwinning van Metalen (P.S.C. 142.01), het Koetswerk (P.S.C. nr. 149.02) en de Metaalhandel (P.S.C. nr. 149.04).

Het hierna volgende verslag bestaat uit 2 delen: eerst wordt het pensioenluik besproken om daarna over te gaan naar de toelichting van het solidariteitsluik.

1. Pensioentoezegging.....	2
1.1. Financiering van de pensioentoezegging.....	2
1.2. Beleggingsstrategie.....	2
1.3. Rendement van de beleggingen.....	5
1.4. Kostenstructuur.....	7
1.5. Winstdeling.....	7
2. Solidariteitstoezegging.....	8
2.1. Financiering van de solidariteitstoezegging.....	8
2.2. Beleggingsstrategie, resultatenrekening en kostenstructuur.....	8
2.3. Winstdeling.....	9

1. Pensioentoezegging

1.1. Financiering van de pensioentoezegging

Pensioen-
reglement

De wijze waarop de pensioentoezeggingen gefinancierd worden, wordt gedetailleerd beschreven in het pensioenreglement dat als bijlage bij de respectievelijke sectorale collectieve arbeidsovereenkomsten tot wijziging en coördinatie van de sociale sectorale pensioenstelsels werd gevoegd. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website van Sefocam (www.Sefocam.be) waarop deze documenten beschikbaar zijn.

Vaste bijdragen

De sectorale pensioentoezeggingen zijn van het type “vaste bijdragen” waarbij de inrichters de verbintenis hebben aangegaan om gedurende de actieve loopbaan van de aangeslotenen periodiek vooraf bepaalde bijdragen te betalen die worden opgerent om op einddatum een bepaald kapitaal op te leveren.

Een overzicht van de totale jaarlijkse bijdrage per aangeslotene bij de sectorale pensioentoezeggingen (vanaf 1 januari 2004 opgesplitst tussen een pensioenluis en een solidariteitsluis) vindt u hieronder opgenomen.

	van 01/01/2002 tot 31/12/2003	van 01/01/2004 tot 31/12/2005	vanaf 01/01/2006 tot 31/12/2007	Vanaf 01/01/2008
Garagebedrijf	Pensioenluis: 1% loonmassa	• Pensioenluis: 0,95% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,05% loonmassa	• Pensioenluis: 1,14% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,06% loonmassa	• Pensioenluis: 1,34% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,06% loonmassa
Koetswerk	Pensioenluis: 1% loonmassa	• Pensioenluis: 0,95% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,05% loonmassa	• Pensioenluis: 1,24% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,06% loonmassa	• Pensioenluis: 1,53% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,07% loonmassa
Metaalhandel	Pensioenluis: 1% loonmassa	• Pensioenluis: 0,95% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,05% loonmassa	• Pensioenluis: 1,14% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,06% loonmassa	• Pensioenluis: 1,43% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,07% loonmassa
Terugwinning van metalen	-	-	• Pensioenluis: 0,66% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,04% loonmassa	• Pensioenluis: 1,14% loonmassa • Solidariteitsluis: 0,06% loonmassa

Financiering

De verzekerde waarborgen van de sectorale pensioentoezeggingen worden uitsluitend door de inrichters gefinancierd. De financiering gebeurt door middel van maandelijkse bijdragen en maakt gebruik van de techniek van individuele kapitalisatie.

1.2. Beleggingsstrategie

Afgezonderd fonds
Tak 21

De kapitalisatie van de bijdragen gebeurt in het kader van een afgezonderd fonds in tak 21. In dit kader waarborgt Sepia via een resultaatsverbintenis dat de gestorte bijdragen op een zodanige manier zullen worden opgerent dat minimaal steeds voldaan zal zijn aan de minimumrendementsgarantie voorzien in artikel 24, §2 WAP¹.

¹ Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

Integrale
winstverdeling

Bovenop dit gewaarborgde rendement keert Sepia een integrale winstdeling uit die afhankelijk is van de behaalde resultaten van het afgezonderde fonds tijdens het afgelopen jaar. Het afgezonderde fonds bestaat uit activa op Sepia's balans die van haar overige activa worden afgezonderd en aldus een afgescheiden fonds vormen.

Kaderovereenkomst

Teneinde het voormelde rendement te kunnen waarborgen, hanteert Sepia een defensieve beleggingsstrategie waarbij hoofdzakelijk in vastrentende effecten belegd wordt. Deze strategie heeft tot doel de veiligheid, het rendement en de liquiditeit van de beleggingen te waarborgen. Hierbij wordt rekening gehouden met een oordeelkundige diversificatie en spreiding van de beleggingen. Zo kan in grote lijnen worden gesteld dat de beleggingsportefeuille samengesteld is uit 85% obligaties en 15% aandelen. Variaties van voormelde percentages zijn binnen bepaalde limieten mogelijk teneinde de portefeuille beter af te stemmen op de concrete opportuniteiten van het moment. Schematisch weergegeven worden dus volgende principes vooropgesteld binnen de kaderovereenkomst beleggingen:

	Mediaan	Afwijking (+)	Afwijking (-)
Obligaties	85%	10%	10%
Aandelen	15%	10%	10%
Cash	0%	20%	0%

Keuze
vermogensbeheerder

Sepia's structuur stelt de beslissingsbevoegdheid van de inrichters in het kader van de sectorale pensioentoezeggingen voorop. De vertegenwoordigers van Sepia blijven hier op de achtergrond: enerzijds stellen zij hun technische know-how en ervaring ter beschikking aan de sectorvertegenwoordigers en anderzijds zien zij erop toe dat er een evenwichtig financieel beheer wordt gevoerd in het licht van de resultaatsverbintenis die Sepia heeft aangegaan (zie hiervoor).

In deze filosofie beschikken de inrichters van de sectorale pensioentoezeggingen over de vrije keuze om zich tot een externe vermogensbeheerder te richten. De inrichters hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid en hebben volgende 2 vermogensbeheerders aangeduid voor het financieel beheer van de sectorale pensioentoezeggingen:

- Delta Lloyd Bank, voor wat betreft 60% van de beleggingsportefeuille;
- Dexia Asset Management, voor wat betreft 40% van de beleggingsportefeuille.

Activabeheer

Hierna wordt zowel voor wat betreft het activabeheer gevoerd door Delta Lloyd als het beheer van Dexia Asset Management, de samenstelling van de portefeuille besproken, alsook de mate waarin er in deze samenstelling rekening wordt gehouden met sociale, ethische en leefmilieuaspecten.

- *Samenstelling van de portefeuille (in %, verhouding deelportefeuille ten opzichte van de totale portefeuille)*

		01/08	02/08	03/08	04/08	05/08	06/08	07/08	08/08	09/08	10/08	11/08	12/08
Delta Lloyd	Aandelen	13,41	13,28	12,46	12,84	12,72	11,22	11,85	12,19	10,76	8,71	7,88	9,72
	Obligaties	84,01	82,69	81,95	82,91	82,15	82,64	81,94	82,82	81,73	81,75	81,46	84,20
	Cash	2,58	4,03	5,59	4,24	5,14	6,13	6,21	4,98	7,51	9,55	10,66	6,09
Dexia AM	Aandelen	14,07	15,65	16,16	16,40	15,11	13,06	12,64	12,32	11,07	9,27	9,19	8,78
	Obligaties	84,04	81,97	81,69	70,70	82,80	83,30	83,46	84,52	84,52	85,65	87,66	85,97
	Cash	1,89	2,38	2,14	2,90	2,09	3,63	3,90	3,16	4,41	5,08	3,15	5,25

- Sociale, ethische en leefmilieuaspecten in het kader van de samenstelling van de portefeuille

	Percentage belegd volgens duurzame criteria	Gehanteerde criteria	Toelichting
Delta Lloyd	80% van de aandelenportefeuille	Diverse ethische indices zoals Dow Jones Sustainability en Ethibel	De aandelenselectie gebeurt in eerste instantie op basis van fundamentele factoren. Sociale, ethische en leefmilieuaspecten spelen een ondergeschikte rol bij de aandelenselectie en worden gestaafd via diverse ethische indices (voornamelijk Dow Jones Sustainability en Ethibel). Bijna 65% van de aandelen in portefeuille (per 31/12/2008) maakt deel uit van minstens één van vermelde ethische indices. Totaal vertegenwoordigen deze aandelen 79,86% van de aandelenportefeuille (per 31-12-2008).
	84% van de obligatieportefeuille	JPM EMU en Ethibel Sustainable Index	Het referentiekader voor de portefeuille is de JP Morgan EMU Government Bond index. Op 31/12/2008 is de portefeuille voor 84% belegd in deze benchmark ten opzichte van 91% eind 2007. De overige 16% van de portefeuille werd belegd in: financiële waarden (8,35%) waarvan 5,22% in banken met staatsgarantie, industriële waarden (7,06%) en 0,75% in covered papier/pfandbrief (CFF met onderliggende publieke leningen). Aangezien het non-government gedeelte hoofdzakelijk is geïnvesteerd in niet-Europese bedrijven – GE, AIG, Procter & Gamble, Johnson & Johnson – is het moeilijk een ethische vergelijking te maken met een Europese sustainable index. Van de Europese namen – Robert Bosch, Glaxo SKB, Investor en Terna – zit GSK in de index. De Europese banken met staatsgarantie – Bank of Ireland en Swedbank – zitten niet in de index. De Zweedse investeringsholding Investor (Wallenberg familie), participeert in AstraZeneca (index), Saab, Electrolux (index), ABB, Atlas Copco (index), SEB (index) en Ericsson. De bedrijfsobligaties kunnen als volgt opgesplitst worden volgens rating: 8,89% AAA, 6,13% AA en 1,14% A.
Dexia AM	83,72% van de globale portefeuille	8 Basisconventies ILO-Normen	De IAO beschouwt 8 conventies als fundamenteel met betrekking tot de rechten van werknemers: <ol style="list-style-type: none"> 1. Conventie n° 29 – Conventie over de dwangarbeid, 1930; 2. Conventie n° 87 – Conventie over de syndicale vrijheid en de bescherming van de syndicale rechten, 1948; 3. Conventie n° 98 – Conventie over de vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen, 1949; 4. Conventie n° 100 – Conventie over gelijkheid van verloning, 1951; 5. Conventie n° 105 – Conventie over de afschaffing van de dwangarbeid, 1957; 6. Conventie n° 111 – Conventie over de discriminatie (tewerkstelling en beroep), 1958; 7. Conventie n° 138 – Conventie over de minimum leeftijd, 1973; 8. Conventie n° 182 – Conventie over de ergste vormen van kinderarbeid, 1999 <p>De acht basisconventies komen neer op vier internationale arbeidsstandaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overal hebben werknemers het recht om zich te organiseren in vakverenigingen en om de arbeidsvoorwaarden collectief te onderhandelen. 2. Werknemers dienen vrij te zijn van elke vorm van gedwongen arbeid zoals slavernij, lijfeigenschap, verplichte tewerkstelling binnen programma's van politieke heropvoeding of schuldaflossing. 3. Kinderen, personen minder dan vijftien jaar of zoals in de nationale wetgeving bepaald, moeten niet werken, zodanig dat ze een opleiding kunnen genieten en zich vrij kunnen ontwikkelen. 4. Discriminatie op grond van geslacht, ras, nationaliteit, religie, politieke overtuiging of sociale herkomst wordt uitgebannen, net als discriminatie in verloning op basis van geslacht.

1.3. Rendement van de beleggingen

Delta Lloyd

Op het door Delta Lloyd beheerde gedeelte van de portefeuille werd een rendement behaald aan marktwaarde van 0,24% terwijl de benchmark een rendement van 1,23% behaalde. Het boekhoudkundige rendement bedroeg 3,37%.

- *Toelichting*

De portefeuille presteerde beter dan de benchmark door het feit dat de aandelenpositie sterk onderwogen was in 2008 en aandelen merkelijk slechter gepresteerd hebben dan obligaties in 2008. De aandelenportefeuille op zich (-41,82%) presteerde ook beter dan de aandelenbenchmark (-44,85%), hetgeen ook bijdroeg aan de outperformance van de portefeuille ten opzichte van de benchmark. De outperformance van de aandelenportefeuille was vooral te wijten aan het feit dat de portefeuille voornamelijk belegd was in large caps, die het in 2008 aanzienlijk beter gedaan hebben dan small en mid caps.

Dexia AM

Op het door Dexia AM beheerde gedeelte van de portefeuille werd een rendement behaald aan marktwaarde van -2,48% terwijl de benchmark een rendement van 1,23% behaalde. Het boekhoudkundige rendement bedroeg 0,39%.

- *Toelichting*

Het jaar 2008 gaat moeilijk van start, de vrees voor een recessie en de afschrijvingen van de banken op subprime exposure duwt de aandelenmarkten met 15% naar beneden in januari. De Amerikaanse Centrale Bank (FED) probeert de financiële sector te ondersteunen met rentedalingen. Ondanks de minder goede economische omgeving, blijven de grondstoffenprijzen sterk stijgen door de grote vraag van de "emerging markets" (China, Indië, etc). De inflatieverwachtingen stijgen tot een hoogtepunt in de zomermaanden. De markt keert volledig begin september met het faillissement van Lehman Brothers. De aandelenmarkten corrigeren sterk. Om het systemisch risico tegen te gaan, treden de centrale banken gezamenlijk op en verlagen de kortetermijnrentevoeten. De FED funds rate bedraagt 0,25% (tegen 4,25% in het begin van het jaar), in Europa bedraagt de korte termijnrente 2,5% eind december (tegen 4% in het begin van het jaar). De federale overheden ondersteunen de banken met herkapitalisaties, doch zonder reële impact. Zowel de aandelenmarkten als rentevoeten dalen tot dieptepunten, de risicopremies op bedrijfsobligaties stijgen sterk.

In deze moeilijke context, werd de voorkeur gelegd op investeringen in obligaties ten nadele van aandelen. Zo werd het aandelengewicht afgebouwd van 16,36% eind 2007 tot 8,78% eind 2008. De daling is het gevolg van de daling van de markten, over het jaar werd netto voor Eur 520.000 EUR in aandelen geïnvesteerd. Er werd voor 5.125.000 EUR gekocht in obligaties. De voorkeur lag op het krediet in de tweede helft van het jaar door investeringen via primaire emissies met een aantrekkelijk rendement. Zo verhoogt de weging van het krediet van 15,59% eind 2007 tot 19,63% eind 2008.

De onderweging op aandelen gaf een positieve bijdrage tot het relatief rendement. De diversificatie in krediet, woog op het rendement. Met de sterke dalingen van de markten, werden minderwaarden geboekt op aandelen en achtergestelde financiële obligaties ten belope van 942.000 EUR, hierdoor bedraagt het boekhoudkundig rendement 0,39%.

Details

Hierna wordt de beleggingsresultaten meer in detail besproken. Er wordt eerst gekeken naar de financiële return, om daarna een overzicht te geven van de gerealiseerde meer- en minderwaarden en uiteindelijk van de boekhoudkundige return.

- Financiële return per 31/12/2008 (absolute cijfers uitgedrukt in EUR)

	Investment type	Market Value	Percentage	Benchmark	Deviation	Return YTD	Return Benchmark	Excess return
Delta Lloyd	Aandelen	5.092.704,70	9,72%	15,00%	-5,28%	-41,82%	-44,85%	3,02%
	Obligaties	44.129.512,74	84,2%	85,00%	-0,80%	7,84%	9,36%	-1,52%
	Cash	3.189.942,70	6,09%	0,00%	6,09%	4,51%	0,00%	4,51%
	Totaal	52.412.159,71	NA	NA	NA	0,24%	1,23%	-0,99%
Dexia AM	Aandelen	3.068.328,00	8,78%	15,00%	-6,22%	-43,2%	-44,85%	1,65%
	Obligaties	30.056.927,00	85,97%	85,00%	0,97%	5,48%	9,36%	-3,88%
	Cash	1.835.075,00	5,25%	0,00%	5,25%	2,78%	0,00%	2,78%
	Totaal	34.960.330,00	100,00%	NA	NA	-2,48%	1,23%	-3,71%
Globaal Totaal		87.372.489,71	100,00%	NA	NA	-0,85%	-1,23%	-2,08%

- Overzicht van de gerealiseerde meer- en minderwaarden per 31/12/2008 (cijfers uitgedrukt in EUR)

	Type	Bedrag
Delta Lloyd	Gerealiseerde meerwaarden op aandelen	210.980,23
	Gerealiseerde meerwaarden op obligaties	292.273,35
	Gerealiseerde minderwaarden op aandelen	-71.930,15
	Gerealiseerde minderwaarden op obligaties	-221.690,50
	Totaal	209.632,93
Dexia AM	Gerealiseerde meerwaarden op aandelen	144.074,00
	Gerealiseerde meerwaarden op obligaties	2.422,00
	Gerealiseerde minderwaarden op aandelen	-266.402,00
	Gerealiseerde minderwaarden op obligaties	-95.749,00
	Totaal	-215.655,00
Globaal totaal		-6.022,07

- Boekhoudkundige return per 31/12/2008

Vermogensbeheerder	Periode	Boekhoudkundige return YTD
Delta Lloyd	01/01/2008-31/12/2008	3,37%
Dexia AM	01/01/2008-31/12/2008	0,39%

- Toelichting

Het boekhoudkundige rendement werd negatief beïnvloed door de nieuwe waarderingsregels die Sepia aangenomen heeft in het licht van de voortdurende verslechterende omstandigheden op de financiële markten per 31 december 2008. In overeenstemming met deze nieuwe regels werden bijkomende waardeverminderingen uitgedrukt in de resultaten en heeft Sepia voorzien in een extra veiligstelling van de aangeslotenen in het licht van de financiële crisis. Duidelijkheidshalve dient opgemerkt dat de aangeslotenen ook voor 2008 van een gewaarborgd rendement van 3,25% genoten, niettegenstaande het lagere boekhoudkundige rendement.

1.4. Kostenstructuur

Technisch dossier Teneinde de kosten verbonden met het beheer van de sectorale pensioentoezeggingen te kunnen dekken, bevatten de technische basissen van de groepsverzekering toeslagen die aan de inrichters worden aangerekend. De toeslagen die voor de sectorale pensioentoezeggingen aangerekend worden, zijn beschreven in het technisch dossier dat door Sepia aan de Commissie voor het Bank- en Financieuzen (CBFA) meegegeed werd.

Aangerekende kosten Volgende kosten kunnen onderscheiden worden:

- de kosten die verband houden met het “passiva-beheer” van de sectorale pensioentoezeggingen, namelijk: de kosten m.b.t. nieuwe aansluitingen, jaarlijkse berekeningen, verhoging van de verzekerde waarborgen, enz. Deze kosten worden aangerekend door Sepia en worden uitgedrukt in functie van een percentage toegepast op de bijdragen;
- de kosten met betrekking tot het terbeschikking stellen van het risicokapitaal;
- en tenslotte de kosten verbonden met het “activa-beheer” van de sectorale pensioentoezegginge, namelijk de beheerskosten van de vermogensbeheerders.

Kosten Sepia Voor wat betreft het verzekeringsjaar 2008 werd er door Sepia een bedrag van 914.731,82 EUR kosten ten laste gelegd van de inrichters ter vergoeding van het passivabeheer van de sectorale pensioentoezeggingen. Er werd voor 2008 geen kost voor het terbeschikking stellen van het risicokapitaal ten laste gelegd.

Kosten Vermogensbeheerders Hierna vindt u de per vermogensbeheerder aangerekende beheerskosten, in absolute cijfers (in EUR) en in verhouding tot het beheerde vermogen.

Kost	Delta Lloyd		Dexia AM	
Beheerloon	41.579,58	0,09%	47.925,27	0,13%
Bewaarloon	15.585,75	0,03%	7.758,66	0,02%
Transactiekosten aankopen	3.668,21	0,01%	4.382,86	0,01%
Transactiekosten verkopen	487,82	0,00%	2.086,06	0,01%
Inning dividenden	0,00	0,00%	3.252,94	0,01%
Totaal	61.321,36	0,13%	65.405,79	0,17%

Beperking van de kosten In totaal wordt de voor sociale pensioenplannen maximale grens zoals bepaald in artikel 10, §1, 4° WAP en artikel 4 KB/WAP² niet overschreden.

1.5. Winstdeling

Winstdeling Gezien het boekhoudkundige rendement voor het jaar 2008 lager was dan de gewaarborgde intrestvoet van 3,25%, kon er voor dit jaar geen winstdeling worden toegekend. Gezien de resultaatsverbintenis van Sepia dient onderstreept dat de aangeslotenen ook voor 2008 van een gewaarborgd rendement van 3,25% op hun individuele reserves genoten.

² Koninklijk besluit van 14 november 2003 tot uitvoering van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

2. Solidariteitstoezegging

2.1. Financiering van de solidariteitstoezegging

Solidariteits-reglement	De wijze waarop de solidariteitstoezeggingen gefinancierd worden, is gedetailleerd beschreven in de solidariteitsreglementen die als bijlage bij de respectievelijke sectorale collectieve arbeidsovereenkomsten werden gevoegd. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar de website van Sefocam (www.Sefocam.be) waarop deze documenten beschikbaar zijn.
Financiering	De verzekerde waarborgen van de solidariteitstoezeggingen worden door de inrichters gefinancierd. De financiering gebeurt door middel van tijdelijke premies van één jaar, die met maandelijksse bijdragen per twaalfden worden gestort.

2.2. Beleggingsstrategie, resultatenrekening en kostenstructuur

Sefocam Solidariteitsfonds	<p>In de schoot van Sepia werd een solidariteitsfonds ingericht, genaamd het “Sefocam Solidariteitsfonds”. Sepia heeft er zich terzake toe verbonden om bovenop de tariefgrondslagen, de gerealiseerde winst afkomstig uit de verzekeringen integraal als winstdeling te verdelen en toe te kennen.</p> <p>Omdat de verzekering van de solidariteitsprestaties voor 100% herverzekerd zijn,</p> <ul style="list-style-type: none">- bevat de balans van het solidariteitsfonds slechts een zeer beperkt bedrag aan activa waarvan het beheer op conservatieve wijze gebeurt;- bestaat het postieve resultaat van de verlies- en winstrekening voor het grootste deel uit de winstdelingsrestorno's die de herverzekeraars aan Sepia toekennen. Het aandeel van de herverzekeraars in de dotatie voor winstdeling bedraagt 483.693,62 EUR (te verhogen met 1.438,89 EUR taks op winstdeling). Dit bedrag bestaat uit een terugname van 5.747,38 EUR van te veel geraamd resultaat experience rating van het boekjaar 2007 en 473.885,40 EUR raming voorlopig resultaat experience rating van het boekjaar 2008 te verhogen met 15.555,60 EUR dotatie winstdeling overlijden (35%).
Technisch dossier	Teneinde de kosten verbonden met het beheer van de solidariteitstoezeggingen te kunnen dekken, bevatten de technische basissen toeslagen die aan de inrichters worden aangerekend. De toeslagen die voor de sectorale pensioentoezeggingen aangerekend worden, zijn beschreven in het technisch dossier dat door Sepia aan de Commissie voor het Bank- en Financiewezen (CBFA) meegedeeld werd.
Kosten Sepia	Voor wat betreft het verzekeringsjaar 2008 werd er door Sepia in totaal een bedrag van 42.558,60 EUR kosten ten laste gelegd van de inrichters ter vergoeding van het door haar gedane passivabeheer van de sectorale solidariteitstoezeggingen.

Integrale
winstreservering

2.3. Winstdeling

In het kader van het solidariteitsluik is niet echt sprake van “winstverdeling” maar eerder van “winstreservering”. Binnen het luik solidariteit bestaan er immers geen individuele verworven reserves, waardoor het onmogelijk is om de winst van een bepaald boekjaar te gaan verdelen in verhouding tot de reserves.

Overeenkomstig de adviezen van de CBFA wordt de winst daarentegen gereserveerd: het resultaat blijft integraal binnen het solidariteitsluik en wordt besteed aan de financiering van de toekomstige verplichtingen van het solidariteitsstelsel. Voor het jaar 2008 werd een bedrag van 483.693,62 EUR om deze manier gestort in het solidariteitsluik. Het kleine resterende technisch saldo van 19.411,11 EUR werd toegevoegd aan de fluctuatiereserve.